

Աստի պիտի ամրապնդուի Սյուրա-Լորե-
նի գործարանական կառավարչությունը,
որոց հեծեղազուցը ցարդ կ'առնուե-
ին Գերմանիոյ միւս գործարաններէն:
Ենթադրուի ինչպէս ինչպէս ինչպէս
գործընթացն ինչպէս ինչպէս ինչպէս
միջին անձանց լեզուն էր իրենց ժա-
մանակը Սիւրա-Լորե 100 տարի յառաջ, 45-46
միլիոն հոգի միայն կը խօսէին Անգլի-
երէն: Նոյն միջոցին Ֆրանսերէնն էր
մայրենի լեզու իր 30 միլիոն անձանց,
և Գերմաներէնն, իւր երկու ձեւերով
ևս, 35-40 միլիոն անձանց լեզուն էր:
Իրաց այս վիճակը բոլորովն իշխողն էր
է այժմ 40-50 տարի յառաջ Անգլի-
երէն հաւասարեցաւ Գերմաներէնին
խօսողներու թւոյն կողմէ, և այսօր գե-
րազանցած է զայն: Գերմաներէնն կը
խօսին 40,000,000 անձինք յԱւստրո-
Հունգարիա, 46,000,000 ի Գերմանիա,
40,000 ի Պրուսիա, 2,000,000 ի Զուիցե-
րիա, և Գերմաներէնն է նաև իւր եր-
կու միլիոն անձանց մայրենի լեզուն ի
Միացեալ Նահանգս և ի Գանատա: Այս-
պէս 60,000,000 անձինք կը խօսին Գեր-
մաներէն: Պրանսերէն խօսողներուն
թիւը Գերմաներէն խօսողներու թւոյն
չափ ասած չէ վերջին 100 ամաց մէջ:
Այժմ Պրանսերէն կը խօսին 38,000,000
անձինք ի Պրանս, 2,250,000 ի Պրուսիա,
200,000 յԱւստրա-Հունգ, 600,000 ի Զուի-
ցերիա, 1,500,000 ի Գանատա և Միացե-
ալ Նահանգս, 600,000 ի Զայիթ, և 1,300
000 ձէգալիք, Հնդկաստան, Արեւմտե-
կան Հնդկաստան և Աֆրիկէ: Գումար
45,000,000 անձինք: Իսկ Անգլիերէնն
կը խօսին Բրիտանական կղզեաց 37,000,
000 բնակիչը, ի Քալիֆորնիա 300,000
անձինք որք ինգլիսերէն բարբառներ
կը գործածեն իրանաւոր և ի Սկոտլան-
Միաց. Նահանգաց 36 միլիոն բնակչաց
53 միլիոն, 4 միլիոն անձինք ի Գա-
նատա, 3 միլիոն Աւստրալիա, 1,700,
000 անձինք յԱրեւմտեան Հնդկիս, և
էրբ 1 միլիոն ի Հնդկաստան և ուրիշ
անգլ. գաղութականութեանց մէջ: Գու-
մար, 400 միլիոն: Անգլիերէն լեզուն
է ուրեմն քաղաքակիրթ աշխարհի ա-
մենէն աւելի խօսուած լեզուն:

ԹԱՅՐԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՆ
Սյուրա-Լորե Գ. Կ. Յակոբեանի Յունիս
45 թուով մէկ նամակն, ուղղեալ առ
Պ. Կրատաւան, ուսմ' իւր հրատարակ-
անքն' պարտաւորութիւն կը համարի
յայտնէ իւր ազգակցեաց շնորհակալիք
յայտնէ ինչ ինչ ծառայութեանց հա-
մար զոր մատուցեց և իւր պաշտօնա-
վարութեան միջոցին, Հրատարակ. Նա-
վարապատիւն իւր քաղաքացի Պ. Հա-
մարապետին միջոցաւ, իւր պատասխանէ Յու-
նիս 20 ին, շնորհակալութիւն յայտ-
նելով Պ. Կ. Յակոբեանի զգացմանց հա-
մար, և ապահովելով զիս թէ ինչպէս
մինչեւ ցարդ նաև յետ այսօրիկ պիտի
տածէ խորին համակրանք իւր ազգակ-
ցաց վրայ:

ԱՅԳՍՅՈՒՆ ԼՈՒՐԵՆ

Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր առա-
ջակրթութեամբ և Կրօն. Ժողովոյ որոշ-
մամբ, Դեր. Արքեպիսկոպ Սեդեկիայոս
Դերձակեան կը պատարաստուի Սյուր. Ս.
Կարապետին վանքն ուղեւորել իրեն
վանձնայր: Աստի պիտի երթայ ի Տիգ-
րանակերտ՝ Ժողովարդը խաղաղութեւ
անցալի ժողովները վերականգնելու
վերջը առանձնորդական ընտրութիւն
կատարելու համար:

Պատրիարքի քահանայոց դատուն,
Թագ. խորհրդոյ և 600ի չափ ազգայ-
նոց ստորագրութեամբ հանրապիւր եր
հասաւ այս առաւօտ առ Ամեն. Ս.
Պատրիարք Հայոց, որով Կեդր. վար-
չութեան Խառն Ժողովոյ վերջին որոշ-
ման դէմ կը բողոքեն և Պատրիարքի
թիմազուրի իրանաց գործադրու-
թիւնը կը դաժանին: Հակառակ պա-
ռազայի մէջ Պատրիարքի առանձին ա-
ռաջակրթութեան վերաբերել կը խնդրեն,
յայտարարելով որ, եթէ իրենց ձայնն
անկեղի մնայ, ապաքայ պատասխա-
նատուութիւնը Պատրիարքորանի վրայ
պիտի ծանոթանայ:

Այն առաջ Ազգ. վարչութեան
կողմէ առաջնորդական ընտրելեաց
եօթնամեակ ցանկ մը որոշուած էր Ամեն.
յանձնարարելով որ ամսվայկայս առաջ-
նորարարական ընտրութիւն կատարուի:
Այնպիսի Գաւառական Ընդհ. Ժողովը
այն յանձնարարութեան պատասխա-
ներ է թէ Ամեն փոքրիկ քաղաք մը
լինելով, Առաջնորդ մը պահելու ան-
բաւական է, ուստի լաւագոյն կը հա-
մարին Փոխանորդով մը կառավարել:
Այս առթիւ մտաւայ վանքերէն վար-
դապետ մը նշանակել և անոր փոխա-
նորութեան հաստատուելը խնդրել են:

Սերապետի Պարտուց Բարձրան
Յանձնաժողովն երէկ գումարեցաւ ի
Պատրիարքարան ընդ նախագահու:

Թեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և
3 դաշկան բաժնետիրոց մայրաքաղա-
քիս բնակչաց վրայ բաշխման գործա-
դրութեամբ զբաղեցաւ: Սինքե ցարդ
մայրաքաղաքիս մէջ կատարուած
թաղային վիճակագրութիւններէն հա-
կուած է որ մայրաքաղաքիս մէջ հա-
զիւ 30,000 արու կը գտնուին: Գանի
մը թաղեր իրենց մարդահամարը առ-
կաւին կատարած չըլլալով, հարկ ե-
ղած ազգարարութիւնը պիտի լինի
անպիտան:

Արժ. Գարբիէլ վարդապետ Անուշ-
եան Յանձնաժողովը քարտուղար ան-
ուանեցաւ:

Երուսաղէմէն հասած վերջին նա-
մակներէ կը տեղեկանանք թէ Ամեն.
Ս. Պատրիարքի առաջնորդական վի-
ճակը բաւական գոհացուցիչ է:

Կրօն. Ժողովը վարդ գործեալ ի
նիստ պիտի գումարի ինչ. Պատրիար-
կոս միլիոն անձանց մայրենի լեզուն ի
Միացեալ Նահանգս և ի Գանատա: Այս-
պէս 60,000,000 անձինք կը խօսին Գեր-
մաներէն: Պրանսերէն խօսողներուն
թիւը Գերմաներէն խօսողներու թւոյն
չափ ասած չէ վերջին 100 ամաց մէջ:
Այժմ Պրանսերէն կը խօսին 38,000,000
անձինք ի Պրանս, 2,250,000 ի Պրուսիա,
200,000 յԱւստրա-Հունգ, 600,000 ի Զուի-
ցերիա, 1,500,000 ի Գանատա և Միացե-
ալ Նահանգս, 600,000 ի Զայիթ, և 1,300
000 ձէգալիք, Հնդկաստան, Արեւմտե-
կան Հնդկաստան և Աֆրիկէ: Գումար
45,000,000 անձինք: Իսկ Անգլիերէնն
կը խօսին Բրիտանական կղզեաց 37,000,
000 բնակիչը, ի Քալիֆորնիա 300,000
անձինք որք ինգլիսերէն բարբառներ
կը գործածեն իրանաւոր և ի Սկոտլան-
Միաց. Նահանգաց 36 միլիոն բնակչաց
53 միլիոն, 4 միլիոն անձինք ի Գա-
նատա, 3 միլիոն Աւստրալիա, 1,700,
000 անձինք յԱրեւմտեան Հնդկիս, և
էրբ 1 միլիոն ի Հնդկաստան և ուրիշ
անգլ. գաղութականութեանց մէջ: Գու-
մար, 400 միլիոն: Անգլիերէն լեզուն
է ուրեմն քաղաքակիրթ աշխարհի ա-
մենէն աւելի խօսուած լեզուն:

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ. ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՎԱՆԻ
Ազգային Ժողովոյ Գ. Կրօն. Ժողով
պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ,
21 յունիս, ի Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցի
Ղալաթիոյ:

Ատենայն պիտի բացուի ժամ 3ին
և փակուի 6ին:

Հրաւիրեալ են Ազգային Երեսիւ-
րանք իրենց ազգայնական պարտա-
կանութիւնը կատարելու փութալ:

Մնամ աղջկաբար
Պարտիզ. Կ. Պարտիզ
ՅԱՐԱՐԻՍԻՆ ԱՐԲԵՐԻՍԻՆՈՒՍ
18 Յունիս 1885

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Ատենական գործողութիւնը:
Բ. Ընտրութիւն Բ. և Գ. Ատենադպ-
րաց Ազգային Ժողովոյ:
Գ. Ուղեւոր ի պատասխանի Նախագ-
ահական բացման ծառի:
Դ. Ընտրութիւն Գաղաքական Ժողով-
ոյ:

Ե. Տեղեկագիր Երուսաղէմ Յանձնա-
ղովոյ. (Մարգարի Կեդր. ուղղակի
արաց և Երուսաղէմ 1885-86 ամի
Ազգ. Կեդր. անուակ):

Զ. Տեղեկագիր Ազգ. վարչութեան ի
մայրի Նորապետի պարտուց բարձ-
ման ինքնոյ:

Է. Տեղեկագիր Նախաձեռնութեան և
Համարակալութեան Դիւանաց վա-
սին հաստատման մը Ընդարարանի
Առաջարկ:

ՅԱԿՈԲ ԳՈՐԻՍԵՆ

ՀԱՆԻԿՈՒ ՊԱՐԳԵՆԱԲԱՐՇՆՈՒԹԱՆ
ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՊԱՐՈՅԻ

Միջիմարեան Գործողի Տնօրէութե-
ան կը ծանուցանէ թէ աշակերտաց
տարեկան պարգեւաբաշխութեան հան-
դէպ պիտի կատարուի այսօր, ժամ
7ին, ի պարտիզի դպրոցին Բերա, Սա-
ղաթ-Աղաճ թիւ 34:

ԱՐԵՒԵԼԻ ԲԱՍԱՆՈՐԴԱՅ ԿՐԾԱ-
ՆՈՒՅՈՒՆԻ ԹԻ Կ. Պարտիզ. գաւա-
ռաց և օտար երկրներու ամբի-
ճար մնացած բաժնորդութեան
Թեմայի վերաբերելու արտաքին
պիտի դադրի Յուլիս 1 ին:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՆ

Ինչպէս ծանուցուած էր յառաջա-
գոյն, երէկ Խնդի Երեմի հանգեալ
կատարուեցաւ Թոր Գործողի Հնա-
ւուրց պատասխան մէջ ծանուց
թեմայի: Որոշեալ ժաման րորը նա-
խարարը, իւլեմայը եւ բարձրատիկան
այցել լեց Սամա Նախիկ իշխան Աստուծոյ
փայտի:

Այնպէս կը գրեն թէ հեղինա-
կան կառավարութիւնը, հաստատած
լինելով թէ Պարտիզ գաւառացի կողմը
որոշման կը ճարակի, աղբիւրն է ու
է որոշման իշխանութեան ի Յու-
նատան: Արգելքն ընդհանուր է, և
ի դարձ պիտի դուրս չէ թէ միայն
Պարտիզ եկածներուն, այլ նաեւ Արե-
ւելեան Բուսիկէն, Պարտիզային,
Սամաճէն, Կրեմէն, Կիպրոսէն եւ
Կիպրոսէն ներառեալ որոշման հա-
մար:

Այս օրերս բաւական կը խօսուի
Պրեմիարի մէջ պատահած միջադէպի
մը վրայ: Անգլիական մարտանաւ մը,
Ինչ, խաղաղ ներքինայն եղաւ նաեւ
հանգաւոր մէջ, ըստ սովորութեան
որոշման օսմանեան դրօշակն թնգա-
նօթի մէջ հարուածող: Երբ չեն պա-
տասխան ծածկողն, նաեւ հրա-
մանատարն յայտնաւորեց զիս
գեր և բացատրութիւն ինքնուրու հա-
մար ծովային կանոնաց այլ զեղծման
դէմ: Մտածման փոխարէն փայտ ան-
փայտ, Երեմի-Իւլ-Իւլաւ Եւստ Երեմի
և Երեմի հեռու քաղաքային և կրօ-

նական բարձրաստիճան պաշտօնատարը,
որք Վեհ. Սուլթանի բարձր հրամանա-
հետեւեալ մտնեցան ի համար Վե-
րաբիկոս:

Հանդէս ժամ 10 ին աւարտեցաւ և
վեհ. Սուլթանն իւր փառահեղ կառքը
նստելով թափարը նոյն չքով մեկնեցաւ
անտի և անցնելով մեծ պողոտային,
Սուլթան Պարտիզի հրապարակէն,
Երեմի Պարտիզ և Վեհ. Պարտիզի հրապ-
արակէն, հասաւ կամուրջ և ուղղակի
դարձեալ Ղալաթիոյ ճանրով երբեք
վերադարձաւ, Վեհ. Սուլթանին Եւ
Ներքին գաւառացի օրէն հանգիստը
արարողութեան և վերադարձին ճա-
բուն կրալ բաղնիքի կարօտեց իւր
ուղեւոր բաշխեց:

Երբեք կարգի Սամաճի պատուա-
նայն տրուեցաւ Մեքքէի Մեքքէի
թաղական մէջ մէկ Մեքքէի, որ
Մեքքէի մէջ գտնուած առեւ իւրաքանչեւ
նուրիական վարերուն նորոգութեան
համար հանգիստութեան ձեռնար-
քով յաղորդած էր 8 միլիոն դրոշի չափ
ըւմար մը հոսաբեր:

Սաւառագիր կ'իմանայ թէ կայսե-
րական հրամանն մը համեմատ, օս-
մանեան բանակի սպայերէն բաղկաց-
եալ յատուկ Յանձնաժողով մը որիւ-
րած է ի Պապ-Էլ-Մանսուր, Ներքին
մէջ կառուցանելու անորոշներուն յատու-
կանութեան հանդէս և աշխատութեանց
կառավարելու:

Մեքքէի մէջ կ'իմանայ թէ Աստու-
հանգաւոր և Թուրքի մէջ առեւ
տարական նոր զանգարի մը կ'ընդ-
համար բանակցութիւնը կը զարմանա-
կուի յոյժ նպատակը կերպիս:

Աստուրական պատերազմը յայ-
րած են կարեւոր արտօնութիւններ
ձեռք բերել Աստուրիայէն դուրս հա-
ռուցիկ ապահովեց համար, կը կարծուի
թէ երկու երեք յարաբերական մէջ բա-
նակցութիւնը այն ատիճան յառա-
ջացած պիտի լինի որ կարելի լինի
գործին կարգադրութիւնը շարունա-
կել զեղանակաւ միջոցաւ թիւղակ-
ցութեանց փոխանակութեամբ:

Գաւառացի խմբագրութիւնն հա-
ւանարար պիտի աւարտի այս տարի:

Երբեք գաւառացի քաղաքացի-
ներուն ամսականաց վճարումն ապա-
հովեցու համար, որոշուած է որ
յիշեալ պաշտօնատարը ամեն քաղա-
քացի իրենց ամսականներն առնուն գո-
յացեալ ժողովին: Այս ամսականը նա-
հանգեալ մէջ 4500 դր. են, գաւառացի
մէջ 4000 դր.: Եւ գաւառական մէջ 300
դր.: Ստորոգ վճարումն յետոյ, հա-
տարից մնացեալ մասը պիտի յառ-
կայրի հաստատուած ամսականներուն:

Ներքին կ'իմանայ թէ ժողովարարի
չորհանուց նաւարկութիւնը սովորեց-
նելու համար յատուկ վարժարան մը
պիտի բացուի մայրաքաղաքի մէջ:

Արքեպիսկոպ Երուսաղէմ վարդա-
պետին վեհանա յաւանդեցաւ երեկ
իւրաւորութիւնը դարձանելու համար:
Պարտիզի օսմանեան դեռ պահ Սթե-
փանքի Բարաթէնտորի Երեմի առ-
տա 21ին (ն. Տ.) Էրեւրալ Բ. թաղա-
ւորին ներկայանալով քանի մը պաշտո-
նադրեր մատուցել և որք կը վերաբե-
րին մայրաքաղաքի պահակական դե-
պիտի դադրի Յուլիս 1 ին:

Կրեմէն նախորդ կառավարիչ մո-
թաւոս փաշա անցեալ չարաթ աշ-
քերութիւն առաւ Յանձնա Ս. Պատրի-
արքին, որ նոյն օրն իսկ Արեւմտե-
գիւղ երթալով փոխադարձ այցելու-
թիւն տուաւ Ն. Բարձրութեան: Յու-
նաց Պատրիարքը միանգամայն այցե-
լեց Սամա Նախիկ իշխան Աստուծոյ
փայտի:

Այնպէս կը գրեն թէ հեղինա-
կան կառավարութիւնը, հաստատած
լինելով թէ Պարտիզ գաւառացի կողմը
որոշման կը ճարակի, աղբիւրն է ու
է որոշման իշխանութեան ի Յու-
նատան: Արգելքն ընդհանուր է, և
ի դարձ պիտի դուրս չէ թէ միայն
Պարտիզ եկածներուն, այլ նաեւ Արե-
ւելեան Բուսիկէն, Պարտիզային,
Սամաճէն, Կրեմէն, Կիպրոսէն եւ
Կիպրոսէն ներառեալ որոշման հա-
մար:

Այս օրերս բաւական կը խօսուի
Պրեմիարի մէջ պատահած միջադէպի
մը վրայ: Անգլիական մարտանաւ մը,
Ինչ, խաղաղ ներքինայն եղաւ նաեւ
հանգաւոր մէջ, ըստ սովորութեան
որոշման օսմանեան դրօշակն թնգա-
նօթի մէջ հարուածող: Երբ չեն պա-
տասխան ծածկողն, նաեւ հրա-
մանատարն յայտնաւորեց զիս
գեր և բացատրութիւն ինքնուրու հա-
մար ծովային կանոնաց այլ զեղծման
դէմ: Մտածման փոխարէն փայտ ան-
փայտ, Երեմի-Իւլ-Իւլաւ Եւստ Երեմի
և Երեմի հեռու քաղաքային և կրօ-

նական ամրոցին կը հրամայէր, բա-
ցարտութիւն պահանջէր և իւր բն-
թաղային նշանամբ:

Այս վերջին պատասխաններ է թէ
սովորարար օսմանեան պահակ շրջե-
նաւն կը պատասխանեն Պրեմիարի
նաւահանգիտոր մոտեց օտար մարտա-
նաւուց թնգաւորութի հարուածներուն:
Արգ. Ինչին ներս մտած պահուն, պա-
հակ շրջանեան պատրիզ եղած լինելով
ամրոցին հրամանատարը շուրջած մնա-
ցեր է թէ պարտի արդեօք պատաս-
խանել անդիական մարտանաւու զո-
րոյն:

Կուսակալն այս բացատրութիւննե-
րէն գոհ չմնալով, յանդուրդ օպայն
բանտարկել տուեր է, թուրն առնելով
Կրեմի թէ Ինչին հրամանատարը
այս գոհացումը բաւ համարելով, մի-
ջադէպ փակուեր է:

Պրանսական թերթի մը ուշադրու-
թիւն կը հրաւիրէ առեւտրական իր-
դութեան մը վրայ որ քանի մ'օրէ հե-
տէ կը նշանակուի ի Մարտիկ: Արե-
ւելիք նաւահանգիստներէն եւ մաս-
նաւորապէս Սեւ ծովէն մեծաքանակ
ցորեն հասնելով, ձմեռվային կայարանը
կը զարկնի Ընդհանուր Մթնշաղկի
մէջ պահուելու համար որք լեցուած
են: Ասոր պատճառն այն է որ, անգ-
լիական նախարարութեան փոխաւոր-
ութեան պատճառաւ, Անգլիոյ եւ Ռու-
սիոյ միջեւ պատերազմին հաւանական
կենթադրուի: Արգ. եթէ պատերազմ
ծագի, ինչպէս լինի որ Սեւ ծովու նա-
ւահանգիստները փակուին, այս պատ-
ճառաւ է ահա որ Մարտիկայի վա-
ճառականը զգուշական միջոցներ
ձեռք առած են եւ կը յուսան մեծ
չափէ իրականացնել. իսկ եթէ խա-
ղաղութիւնը պահպանուի, այն առեւ
մարտուած ցորենը դուրսարաւ եւ
վարձերով պիտի կրնան վաճառ-
ուի:

Երմանական նախարարութեան խոր-
հրդական Վեթմանորդ պէյ ապաքի-
նելու վրայ է վեթմանի բոլորի ի Գա-
ղապատ դրած են զայն: Այժմ հա-
տատուած է թէ այդ բարձրաստիճան
պաշտօնատար բոլորովն բուժած է
իւր փառանքալի հիւանդութիւնն և թէ
միայն երկուամեկ քանի են յոյժ ան-
ուրի:

Երմանական նախարարութեան խոր-
հրդական Վեթմանորդ պէյ ապաքի-
նելու վրայ է վեթմանի բոլորի ի Գա-
ղապատ դրած են զայն: Այժմ հա-
տատուած է թէ այդ բարձրաստիճան
պաշտօնատար բոլորովն բուժած է
իւր փառանքալի հիւանդութիւնն և թէ
միայն երկուամեկ քանի են յոյժ ան-
ուրի:

Բարձր, վաճ. և Հէք. բարձրի նա-
հանգեալ գաւառական քանի Սալիս պէյ,
երեմի Սուրբի կառավարի, Տիւրք-
պէրիկ և Խորհրդի նահանգաց դա-
տական քանի անուանեցաւ:

Բարձրագոյն հրամանաւ, գաղթա-
կանաց Յանձնաժողովն հրաւիրեց գա-
ւառացի կուսակալներն ու կառավարչի-
ներն որպէս զի ուր և եւ տուրք չառ-
նուի այն արտօնաբերելն որովք գաղ-
թականը ներկայացուցի կը կարգեն
զայս Պարտիզի և Արեւմտեան Բու-
սիկէն մէջ իրենց ունեցած կառավարչի
վաճառելու համար:

Փիլիպին պաղարկութիւն մը Սթե-
փէն կը պատմէ թէ երկու Եւստրա-
ցի սպայք՝ այդ քաղաքէն անցնելով
հիւր եղեր են Տիլիկայի վաշտին:
Սթեփէն խորհրդաւոր կերպովե

